

Bauskas Valsts ģimnāzijas Audzināšanas darba programma 2024. - 2027. gadam

Bauskas Valsts ģimnāzijas audzināšanas programma balstās uz valsts politiku skolēnu līdzatbildības un dzīvesprasmju attīstībā, personīgās karjeras izaugsmē, vecāku (ģimenes) nozīmīgo lomu sadarbībai ar skolu vienotu vērtībizglītības principu iedzīvināšanu, dažādu institūciju un sabiedrības atbalstu skolēniem un izglītības kvalitatīvi jaunas pieejas nostiprināšanai, kurā vienlaicīgi ar izglītības apguvi pastāv skolēna ieinteresētība savas dzīves veidošanā.

Klases audzinātājs vistiešāk veic audzināšanas darbību un sniedz atbalstu savas audzināmās klases skolēniem. Viņš sadarbībā ar skolēnu vecākiem, skolas pedagogiem un atbalsta personālu, un valsts un/vai pašvaldību atbildīgām institūcijām risina ar skolēnu personības veidošanu un attīstību saistītus jautājumus, vienlaicīgi rūpējoties par pedagoģiski un psiholoģiski labvēlīgu klases vidi un saliedētu klases kolektīvu.

Audzināšanas darba programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus un uzdevumus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens pedagogs un klases audzinātājs savā darbā ar audzināmo klasi.

Programmā ir ievēroti **normatīvie akti**, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu:

- Izglītības likums;
- Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ANO Konvencija par bērnu tiesībām;
- Ministru kabineta 15.07.2016. noteikumi Nr. 480 Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība”, izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14. panta 38.un 39. punktu, tieša saistība ar Izglītības likuma 10. 1 pantu “Izglītība un tikumība”, 31. panta “Izglītības iestādes padome” 5.1 punktu;
- Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta Noteikumi Nr. 474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”;
- Ministru kabineta 01.02.2011. noteikumi Nr.89 „Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi”;
- Bauskas Valsts ģimnāzijas attīstības plāns;
- Bauskas Valsts ģimnāzijas nolikums.

Audzināšanas darba mērķis:

Organizēt un īstenot mērķtiecīgu un pēctecīgu audzināšanas darbu Bauskas Valsts ģimnāzijā, lai nodrošinātu iespēju katram izglītojamajam kļūt par krietnu cilvēku, tikumisku, rīcībspējīgu un atbildīgu personību sabiedrībā, veicināt izglītojamā izpratni par vērtībām un tikumiem, sekmējot to iedzīvināšanu, bagātināt kultūrvēsturisko pieredzi, stiprināt piederību un lojalitāti Latvijas valstij.

Uzdevumi:

1. Veicināt izglītojamā izpratni, atbildīgu attieksmi un rīcību, kas apliecina tādas vērtības kā dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda, Latvijas valsts.
2. Pilnveidot audzināšanas darbu izglītības procesā, veicinot pedagogu kompetenci audzināšanas darbā un skolēnu visaptverošu izpratni par vērtībām un pašaudzināšanas nozīmi personības izaugsmē, iedzīvinot būtiskākos izkopjamos tikumus, indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes - atbildību, centību, drosmi, godīgumu, gudrību, laipnību, līdzietību, mērenību, savaldību, solidaritāti, taisnīgumu, toleranci.
3. Nodrošināt pedagogu kompetenču pilnveidi un metodisko atbalstu audzināšanas jomā.
4. Veicināt audzināšanas darbā iesaistīto pušu (pedagogs-skolēns-ģimene) sadarbību, līdzdalību un līdzatbildību mācību un audzināšanas jomā.
5. Veicināt Bauskas Valsts ģimnāzijas, pašvaldības un valsts institūciju sadarbību.
6. Sekmēt sabiedrības līdzdalību audzināšanas darbā.

Audzināšanas darbs balstās uz šādiem principiem:

- **Sadarbība un pilsoniskā līdzdalība** – audzināšanas jautājumu risināšanā iesaistās visas ieinteresētās puses: pedagogi un izglītības darbinieki, skolēni, vecāki un ģimene, valsts un pašvaldības institūcijas, nevalstiskās organizācijas, sabiedrība;
- **sistemātiskums** – nodrošināta audzināšanas darba sistēma un attīstība;
- **nepārtrauktība un pēctecība** audzināšanas darba īstenošanā un mērķu sasniegšanā;
- **ilgtspēja** – izglītības lēmumu pamatotība un līdzsvarota attīstība;
- **vienotība un veselums** – audzināšanas darbība ir īstenojama vienotā izglītības procesā;
- **atvērtība informācijai un dialogam, sadarbībai, inovācijām.**

I. Bauskas Valsts ģimnāzijas audzināšanas darbības īstenošana

1. Audzināšanas darba īstenošana uzdevumi Bauskas Valsts ģimnāzijā

- 1.1. organizēt pasākumus skolēnu nacionālās identitātes un valstiskuma apziņas, lojalitātes Latvijas valstij, Satversmei, Eiropas un pasaules kultūrtelpai un vērtībām patriotisma audzināšanā, t.sk. skolas, pagasta, novada, valsts svētku svinēšana un atceres dienu atzīmēšana, skolas tradīciju kopšana veidošana (koncerti, izstādes, konkursi, diskusijas, skolēnu radošo un izpētes darbu apkopojumi, klases stundas, sporta

sacensības, godināšanas, atceres un piemiņas pasākumi, tikšanās, talkas, ekskursijas, stundas ārpus skolas u.c.);

- 1.2. pievērst uzmanību skolēnu sociāli emocionālajai audzināšanai - savstarpējo attiecību kultūrai, konfliktu risināšanai, vardarbības mazināšanai, iecietības veicināšanai, savu pienākumu un tiesību ievērošanai, pamatvērtību popularizēšanai (klases stundas, diskusijas, pieredzes apmaiņa, lomu spēles, tikšanās ar speciālistiem, labdarības akcijas);
- 1.3. atbalstīt skolēnu pašpārvaldes darbību un veicināt pieredzes popularizēšanu, nodrošināt skolēnu līdzdalību skolas dzīves jautājumu risināšanā spēju brīvi un patstāvīgi domāt un atbildīgi rīkoties, pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām; (informēšana, pasākumu organizēšana, aptaujas, akcijas, līdzdalība skolas darba organizācijā);
- 1.4. veicināt skolā interešu izglītības programmu daudzveidību un to īstenošanu atbilstoši skolēnu interesēm un skolas finansējumam (interesu izglītības programmu piedāvājums, piedalīšanās skolas un ārpusskolas pasākumos, novada, reģiona, valsts skatēs un konkursos);
- 1.5. attīstīt attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu, organizējot pasākumus karjeras izglītības īstenošanā (dalība JAL aktivitātēs, SMU pasākumi, Karjeras izglītības stundas, Ēnu dienas, klases stundas, atvērto durvju dienas, ekskursijas, tikšanās ar vecākiem, skolas absolventiem, dažādu profesiju pārstāvjiem, vietējo uzņēmumu darbiniekiem);
- 1.6. attīstīt izglītojamo atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju darbojoties vides izglītības programmās (LVM projekts "Mammadaba", vides izglītības un otrreizējo izejvielu vākšanas projekts "Tīrai Latvijai" ir "Zaļā josta" u.c.);
- 1.7. veicināt veselīga un aktīva dzīvesveida prasmju attīstību (LOK projekts "Sporto visa klase", LAD programmas "Skolas auglis" un "Skolas piens", taku skrējieni "Stirnu buks", tematiskas klases stundas, praktiskās meistarklases, skolas ārpusturienes aktivitātes);
- 1.8. attīstīt cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, drošu paradumu izkopšanu, organizēt pasākumus skolēniem par drošības jautājumiem un rīcību ekstremālos apstākļos, veselīgu dzīvesveidu un atkarību profilaksi (tikšanās, praktiskas nodarbības, klases stundas, konkursi, mācību ekskursijas, evakuācijas).

2. Atbalsts klašu audzinātājiem un pedagogiem

- 2.1. Veicināt pedagogu profesionālo pilnveidi (semināri, kursi, konferences, projekti).
- 2.2. Organizēt pasākumus pedagogu labās prakses un pieredzes apkopošanai un popularizēšanai audzināšanas darba jautājumos.

3. Jaunu darba formu sadarbībai ar skolēnu ģimenēm meklēšana un attīstīšana

Rosināt skolēnus iesaistīties paaudžu sadarbības veicināšanā un sabiedrības vienotības radīšanā (Skolas padomes aktivitātes, sapulces, koncerti, vecāku dienas, ģimeņu sporta diena, vecāku vadītās mācību stundas un darbnīcas).

4. Audzināšanas darbā iesaistīto institūciju sadarbība

Bērnu tiesības aizsardzības inspekcija (VBTAI), VISC, valsts un pašvaldības policija, Sociālais dienests, bāriņtiesa, CSDD, mūžizglītības un kultūras institūts VITAE, Valsts darba inspekcija, Bauskas Bērnu un jauniešu centrs, Bauskas Centrālā bibliotēka u.c.

II. Audzināšanas darbībā izmantojamās metodes un darba formas

1. Izpratnes veidošanai: sistemātisks izklāsts, pārrunas, literatūras izmantošana un lasīšana, diskusijas, disputi u.c.
2. Attieksmju veidošanai: situāciju analīze, pašanalīze, mācību ekskursijas, pārgājieni, projekti, u.c.
3. Prasmju veidošanai: interešu izglītības programmu īstenošana, demonstrējumi, drošības pasākumi (evakuēšanās, drošības nedēļa), novērojumi un mācību stundas brīvā dabā, lomu spēles, grupu darbs, pētījumi, projektu metode, akcijas, tikšanās, konkursi, draudzības pasākumi, darbība skolēnu pašpārvaldē u.c.
4. Darba formas: audzināšanas stundas, skolēnu izpēte (anketas, aptaujas u.c.), svētku un atceres dienas, klases un skolas pasākumi, sporta pasākumi, radošie projekti un darbnīcas, praktiskie darbi, aptaujas u.c.

III. Sadarbība ar vecākiem

1. Organizē un pārrauga skolas administrācija:

- Nākamo pirmklasnieku vecāku tikšanās ar skolas administrāciju, skolotājām, Atvērto durvju dienu nodarbības, nedēļas nometne "Taurenītis";
- Atvērto durvju dienas nākamo 1., 7.un 10.klašu audzēkņiem;
- Skolas vecāku kopsapulces– 1 x gadā (pēc skolas gada plāna) vai pēc nepieciešamības;
- Vecāku dienas– Atvērto durvju dienas aprīlī (pēc skolas gada plāna, reģistrācijas lapas), individuālas sarunas ar klašu audzinātājiem un mācību priekšmetu skolotājiem (protokoli);
- Izglītojošie semināri, nodarbības vecākiem – pēc nepieciešamības un iespējamā finansējuma;
- Individuālās tikšanās ar vecākiem pie administrācijas – pēc nepieciešamības (individuālās sarunas protokols);
- Atbalsts vecākiem – pēc vecāku iniciatīvas vai pēc administrācijas ierosinājuma (ieteikumi, nodarbības pie psihologa)

- Skolas pasākumi (1.septembra pasākums, Skolotāju diena, Mārtiņdienas gadatirgus, labdarības akcijas, svētku koncerti, projekti, Absolventu zvans, izlaidumi u.c.) – vecāku līdzdalība un piedalīšanās;
- Informācijas sniegšana vecākiem – e-klasē, skolas mājas lapā <http://www.bauskasvg.lv/>, Bauskas novada pašvaldības informatīvajā izdevumā “Bauskas Novada Vēstis”, laikrakstā “Bauskas Dzīve”, domes mājas lapā www.bauska.lv, portālā www.bauskasdzive.lv, skolas sociālajā tīklā <https://www.facebook.com/search/top?q=bauskas%20valsts%20%C4%A3imn%C4%81zija>
- Vecāku apbalvošana – pateicības vecākiem Ziemassvētkos pieņemšanā pie skolas vadības, mācību gada noslēguma pasākumā Bauskas KC(pēc administrācijas vai skolotāju, klases audzinātāju ieteikumiem).

2.Organizē klases audzinātājs, pārbauga skolas administrācija:

- Klases vecāku sanāksmes – 2 x gadā (sanāksmju protokols, reģistrācijas lapa)
- Individuālās sarunas ar vecākiem – pēc skolotājas vai vecāku iniciatīvas (ieraksts e-klasē, individuālo sarunu protokoli)
- Informācijas sniegšana/saņemšana – individuālās sarunas, skolēna dienasgrāmatā, e-klasē (mācību sasniegumi, uzvedības noteikumu ievērošana, pašnovērtējums, kavējumi un cita aktuālā informācija)
- Neformālie klases pasākumi (klases mācību ekskursijas, pārgājieni, klases vakari, tematiskās pēcpusdienas) – līdzdalība pasākumu organizēšanā un piedalīšanās tajos, izvērtēšana.

IV. Klases audzināšanas darba plānošana

Klases audzinātājs, ievērojot skolēnu vajadzības, skolas mācību un audzināšanas uzdevumus un skolas izglītības programmas, kā arī valsts izvirzītās prioritātes, izstrādā savu audzināšanas darbības plānojumu mācību gadam, kurā plāno:

- klases stundas,
- skolēnu izpēti,
- sadarbību ar vecākiem,
- ārpusstundu aktivitātes.

Klases audzinātāju stundu plānojums tiek veidots 35 klases stundām. Ievērojot klases vajadzības, klases audzinātājs izvēlas nepieciešamo stundu skaitu tematu apguvei, klases stundās izmantojamās metodes un paņēmienus. Pārējās stundas klases audzinātājs pēc nepieciešamības var plānot kā organizatoriskās, gatavojoties dažādiem pasākumiem. Klases stundas veido radoši un atbilstoši aktualitātēm.

Audzināšanas temati tiek aplūkoti arī vairāku mācību priekšmetu stundās, tādējādi klases audzinātājam ieteicams sadarboties ar attiecīgā mācību priekšmeta skolotāju.

Klases audzināšanas stundu tematiskai plānošanai ieteicams izmantot 2016. gadā Valsts izglītības satura centra izstrādāto metodisko līdzekli „Klases stundu programmas paraugs,” kurā klases stundām ieteiktas šādas tematiskās grupas:

- Sevis izzināšana un pilnveidošana- **SI**
- Piederība valstij- **PV**
- Pilsoniskā līdzdalība- **P**
- Karjeras izvēle- **KI**
- Veselība un vide- **V**
- Drošība- **D**

Audzināšanas darbības plānojumā tematisko klases stundu tēmām var pierakstīt tematisko grupu apzīmējumus (piemēram, Sevis izzināšana un pilnveidošana- **SI**)

Metodiskie materiāli atrodami Valsts izglītības satura centra mājas lapā www.visc.gov.lv

V. Bauskas Valsts ģimnāzijas audzināšanas darba prioritātes 2024. – 2027. gadam

Prioritāte	2023./2024.	2024./2025.	2025./2026.	2026./2027.
Skolas audzināšanas programmas pilnveide	X			
Labbūtības kā vērtības ikvienam skolā sekmēšana	X	X	X	X
Pilsoniskās audzināšanas un pilsoniskās līdzdalības sekmēšana	X	X	X	X
Mērķtiecīga skolas 105.gadadienas pasākumu plānošana un organizēšana	X	X		
Droša, fiziski aktīva un veselīga dzīvesveida popularizēšana	X	X	X	X

Gatavošanās XIII Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem 2025.gadā	X	X		
Karjeras izglītības atbalsta pasākumu mērķtiecīga plānošana un veicināšana	X	X	X	X
Sadarbības stiprināšana ar citām Valsts ģimnāzijām	X	X	X	X
Aktīva iesaistīšanās iniciatīvas „Latvijas skolas soma” aktivitātēs	X	X	X	X

VI. Klases audzinātāja ikdienas uzdevumi:

- iepazīstināt skolēnus ar izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumiem, aktualizēt tos ikdienā, pārrunāt skolēnu pienākumus un tiesības, kopīgi izstrādāt klases iekšējās kārtības noteikumus;
- informēt par aktualitātēm izglītības iestādes dzīvē;
- analizēt skolēnu mācību sasniegumus un disciplīnu, viņu izaugsmes dinamiku, motivēt skolēnus veikt pašvērtējumu;
- veicināt klases kolektīva saliedēšanu, kopīgi ar skolēniem un viņu vecākiem organizējot klases pasākumus (ekskursijas, tikšanās, klases vakari u.c.) un veidojot klases tradīcijas;
- iesaistīt skolēnus izglītības iestādes organizētajos ārpusstundu pasākumos;
- organizēt skolēnu līdzdalību klases un izglītības iestādes vides saglabāšanā un sakopšanā;
- motivēt skolēnus iesaistīties skolēnu pašpārvaldē un ārpusstundu darbībā, tajā skaitā interešu izglītības programmās;
- sniegt atbalstu savas audzināmās klases skolēniem, ievērojot skolēnu individuālās īpatnības, sekmēt viņu personības attīstību;
- motivēt skolēnus iesaistīties Karjeras izglītības aktivitātēs, iniciatīvas “Skolas soma” pasākumos
- pārraudzīt audzināmās klases uzvedību un kārtību skolā: mācību procesā, starpbrīžos, ēdamzālē

VII. Audzināšanas procesā būtiskākie izkopjamie tikumi (indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes) ir:

- 1) atbildība – griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;
- 2) centība – čaklums, uzcītība, rūpība un griba jebkuru darbu veikt pēc iespējas mērķtiecīgāk, kvalitatīvāk un produktīvāk;
- 3) drosme – izlēmība, baiļu pārvarēšana, rakstura stingrība, situācijas novērtēšana un cieņpilna rīcība, uzņēmība, centieni pēc taisnīgā un labā;
- 4) godīgums – uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;
- 5) gudrība – māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;
- 6) laipnība – vēlība, atsaucība pret citiem, pieklājība;
- 7) līdzcietība – attīstīta empātija, vēlme iejusties otra pārdzīvojumos un aktīvs atbalsts;
- 8) mērenība – rīcības un uzskatu līdzsvarotība, spēja nošķirt saprātīgas vēlmes no nesaprātīgām un atteikties no nevajadzīgā, atturēšanās no tā, kas traucē personas attīstību;
- 9) savaldība – uzvedības un emociju izpausmju kontrole un vadība, respektējot savu un citu cilvēku brīvību, kā arī cienot sevi un citus;
- 10) solidaritāte – savstarpējs atbalsts un rīcības saskaņotība, rūpes par savu, citu un kopīgu labumu, demokrātisks dialogs ar citiem;
- 11) taisnīgums – godprātīga lemsšana, cilvēktiesību un citu saprātīgu interešu un morāles normu ievērošana;
- 12) tolerance – iecietība, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).

VIII. Plānojamie audzināšanas darba rezultāti:

- Skolēni ievēro skolas iekšējās kārtības noteikumus.
- Skolēni aktīvi iesaistās pašpārvaldes darbā un līdzdarbojas skolas vides attīstīšanā, lēmumu pieņemšanā, iesaistās sabiedriskā un ārpusklases darba organizēšanā, brīvprātīgajā darbā, fizisko aktivitāšu veicināšanā un kultūras dzīvē.
- Tiek veicināta skolēnu vērtīborientācija un attieksmes veidošana pret sevi, citiem cilvēkiem, darbu, dabu, kultūras vērtībām, skolu, sabiedrību un valsti.
- Ārpusstundu aktivitātes un pasākumi ir vērsti uz skolēnu radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju, karjeras izaugsmi.

- Skolēni iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā.
- Padziļinājusies skolēnu izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Skolēni iesaistās labdarības pasākumos.
- Tiek atbalstīti pasākumi pedagogu labās prakses un pieredzes popularizēšanai un apgūšanai par audzināšanas darba jautājumiem. Savas zināšanas pedagogijā un psiholoģijā skolotāji padziļinājuši, piedalotiesursos un semināros.
- Pieaugusi vecāku informētība un aktivitāte, sadarbība ar izglītības iestādi.
- Skolā tiek īstenots mērķtiecīgs un pārskatāmi koordinēts audzināšanas darbs, sadarbojoties izglītības iestādes pedagoģiskajam personālam, skolēniem, viņu ģimenēm un citām audzināšanas darbā iesaistītām institūcijām.

IX. Klases audzinātāja dokumenti:

- Klases audzinātāja mape/dienasgrāmata;
- Iekšējās kārtības noteikumi;
- Bērnu tiesību konvencija;
- Klases audzināšanas darba plānojums mācību gadam;
- Skolēnu izpētes materiāli (apkopojums un analīze);
- Materiāli par audzināšanas darbu klasē (prezentācijas, klases stundu plāni u.c.);
- Vecāku sapulču, individuālo sarunu protokoli;
- Individuālais darbs ar vecākiem (ieraksti e-klasē, individuālo sarunu protokoli);
- Ekskursiju (pārgājienu) pieteikumi;
- Drošības instruktāžas;
- Ārpusstundu aktivitāšu materiāli;
- Diplomi, pateicības u.c. apstiprinājumi par klases aktivitāti un dalību pasākumos, konkursos;
- Klases audzinātāja darba pašnovērtējums pedagoga pašnovērtējuma ietvarā (mācību gada beigās).

X. Informācijas avoti:

- Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumi Nr.480 "Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība".

- Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem".
- Ministru kabineta 2021. gada 10. augusta noteikums Nr. 528 "Vispārējās izglītības iestāžu un profesionālās izglītības iestāžu pedagogiskā procesa un eksaminācijas centru profesionālās kvalifikācijas ieguves organizēšanai obligāti nepieciešamā dokumentācija".
- Klases stundu programmas paraugs. Metodiskais līdzeklis. VISC, Rīga, 2016.
- www.visc.gov.lv
- www.likumi.lv
- <http://izm.izm.gov.lv>
- www.prakse.lv
- <http://viaa.gov.lv>
- www.csdd.lv
- www.vugd.gov.lv
- www.112.lv

Programma saskaņota Bauskas Valsts ģimnāzijas klašu audzinātāju sanāksmē 2024.gada 3.janvārī.

Direktores vietniece:

Inita Naghibeda